Αξίες και πρότυπα μέσα στην Οικογένεια (Κωνσταντίνος Χολέβας, Πολιτικός Επιστήμων)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 3 Μαρτίου, 2021

Μιλῶντας γιά τήν ἀγωγή τῶν παιδιῶν καί τίς εὐθῦνες τῶν γονέων θά μοῦ ἀρκοῦσε νά ὑπενθυμίσω τή γνωστή προτροπή τοῦ **Ὁσίου Πορφυρίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου**. «Ὅταν τά παιδιά σας δέν σᾶς ἀκοῦν, τότε μιλῆστε στόν Θεό καί Ἐκεῖνος θά μεταφέρει τό μήνυμά σας». Δηλαδή, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε γιά τά παιδιά σας, ἐναποθέσατε στόν Κύριο τήν διαπαιδιαγώγησή τους. Ἀλλά σύν Ἀθηνᾷ καί χεῖρα κίνει. Πρέπει καί ὁ γονεύς νά ἀποτελεῖ ὁ ἴδιος πρότυπο καί νά φροντίζει γενικότερα νά παρέχονται πρότυπα στά παιδιά του.

Ὁρισμένοι γονεῖς ἀποποιοῦνται τίς εὐθῦνες τους λέγοντας ὅτι ἡ ἀγωγή εἶναι εὐθύνη τοῦ σχολείου ἤ ὅτι εἶναι πολυάσχολοι καί δέν ἔχουν χρόνο γιά τήν ἀνατροφή τῶν παιδιῶν. Λάθος μέγα. Ὁ **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος** ἔλεγε ὅτι **σημαντικότερη καί ἀπό τήν τεκνογονία εἶναι ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν**. Καί ὁ μέγας ψαλμωδός Δαβίδ μᾶς ἄφησε τήν παρακαταθήκη νά μεγαλώνουμε τά παιδιά μας «ἐν νουθεσία καί παιδείᾳ Κυρίου». Ἄλλωστε τό σημερινό σχολεῖο, παρά τίς φιλότιμες προσπάθειες πολλῶν δασκάλων, δέν μπορεῖ ἤ δέν θέλει νά μεταδώσει στά ἑλληνόπουλα τήν Ἑλληνορθόδοξη Παιδεία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καί τοῦ Ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ. Τό βάρος πέφτει στούς γονεῖς καί μάλιστα σέ μία περίοδο πολύπλευρης οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς, πνευματικῆς καί πολιτιστικῆς κρίσης.

Καταθέτω ταπεινά ὁρισμένες σκέψεις, πού προῆλθαν ἀπό συζητήσεις μου μέ φωτισμένους γονεῖς, σχετικά μέ τά **πρότυπα** πού ὀφείλουν νά παρέχουν οἱ γονεῖς μέσα ἀπό τήν οἰκογενειακή συμβίωση.

Α) Τό παράδειγμα. Οἱ ἴδιοι οἱ γονεῖς πρέπει νά διδάσκουμε ἐμπράκτως, μέ τό παράδειγμά μας, τή συμπεριφορά μας, τήν ἀποφυγή ἐντάσεων, τήν ἔλλειψη

ἐγωισμῶν, τήν ὑπεύθυνη ἀντιμετώπιοση τῶν καταστάσεων, θετικῶν ἤ ἀρνητικῶν. Ὅταν οἱ γονεῖς διαπληκτίζονται ἤ φωνασκοῦν μπροστά στά παιδιά τους, ὅ,τι κι ἄν τούς ποῦν μετά τό παιχνίδι χάθηκε. Τά παιδιά ἀπαιτοῦν συνέπεια λόγων καί ἔργων. Εἶναι αὐστηροί κριτές καί ἔχουν πάντα ἕτοιμη τήν ἀπάντηση «ἀφοῦ ἐσύ δέν τά τηρεῖς αὐτά πού μοῦ διδάσκεις κ.λπ». Ὅπως λέει ὁ λαός μας «δάσκαλε πού δίδασκες καί λόγον δέν ἐκράτεις».

Β) Ἡ βιωματική προσέγγιση. Ὁ γονεύς μεταδίδει αὐτό πού πραγματικά πιστεύει καί αὐτό πού εἶναι βίωμά του, συνήθεια καί τρόπος ζωῆς. Ὅταν λέγεις μέ τά λόγια κάτι πού δέν τό ἐνστερνίζεσαι, τότε ὑποκρίνεσαι καί τά παιδιά ἔχουν τήν ἱκανότητα νά τό καταλαβαίνουν. Ὡραῖο παράδειγμα βιωματικῆς διδαχῆς εἶναι ὁ τρόπος πού χρησιμοποιοῦσε ἡ ἀγράμματη σύζυγος τοῦ ἀγωνιστοῦ καί συγγραφέως Ἰωάννη Μακρυγιάννη γιά νά διδάξει τήν εὐσέβεια στά δύο μικρότερα παιδάκια της, τά δίδυμα. Ἀκουμποῦσε τό λίγο φαγητό τῆς ἡμέρας, ἴσως καί ἕνα ξεροκόμματο ψωμιοῦ, στό εἰκονοστάσι, τό μετέφερε ἀπό ἐκεῖ στό τραπέζι καί ἔλεγε: «Παιδιά μου, σήμερα ὁ Χριστούλης αὐτό τό φαγητό μᾶς στέλνει». Ἡ εἰκόνα ἀυτή μέ τή χαρακτηριστική κίνηση ἐμπεριεῖχε βαθύτατο συμβολισμό καί ἀναμφισβήτητα ἐπηρέασε τίς τρυφερές ψυχές τῶν παιδιῶν τοῦ γενναίου καί εὐλαβεστάτου Στρατηγοῦ.

Γ) Ἡ αἴσθηση τοῦ μέτρου. Τό μηδέν ἄγαν τῶν ἀρχαίων, τό μέτρον ἄριστον πού ὅλοι σήμερα ἀναφέρουμε, ἀλλά τό ἔχουμε καταντήσει «πᾶν μέτριον ἄριστον»! Τά σύγχρονα παιδιά ἔχουν τήν τάση νά ὑπερβαίνουν τό μέτρο ὅσον ἀφορᾶ τήν κατανομή τοῦ χρόνου και τοῦ χρήματος (ὅταν ὑπάρχει καί ὅταν περισσεύει). Σπαταλοῦν ὧρες ἄχρηστες καί ἀτελείωτες μιλῶντας στό κινητό, στέλνοντας γραπτά μηνύματα, πλοηγούμενα στό διαδίκτυο, ἀνταλλάσσοντας μηνύματα ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου καί ἄλλα παρόμοια. Ὅταν οἱ γονεῖς ἔχουν τρία καί τέσσερα κινητά τηλέφωνα ἤ ὑπεράριθμους ἠλεκτρονικούς ὑπολογιστές ἤ ὅταν ἀγοράζουν ἀκριβό αὐτοκίνητο (πιθανόν μέ ἐπαχθεῖς δόσεις μηνιαῖες) γιά νά ἱκανοποιήσουν τή μανία ἐπιδείξεως, τότε κάθε αἴσθηση μέτρου χάνεται γιά τά παιδιά.

Δ) Ἡ ἀνάγκη γιά ὕπαρξη ὁρίων. Ἡ τρυφερότητα καί γλυκύτητα τῶν γονέων δέν πρέπει νά παρερμηνεύεται καί νά ὁδηγεῖ σέ ἀπρεπῆ καί ἀσεβῆ συμπεριφορά τῶν παιδιῶν. Θεωρῶ **λάθος τό νά καταργοῦνται τά ὅρια καί οἱ ἀποστάσεις. Οὔτε ὁ γονεύς νά ἀπαιτεῖ στρατιωτική πειθαρχία οὔτε ὅμως τό παιδί νά τόν προσφωνεῖ μέ τό μικρό του ὄνομα ἤ νά τοῦ μιλᾶ περιφρονητικά.** Ἄν ὁ γονεύς χάσει ἀπό νωρίς τόν σεβασμό τῶν παιδιῶν **τούς κάνει κακό γιά τήν μετέπειτα ζωή τους**. **Τούς διδάσκει τήν ἀσυδοσία**, τήν ἔλλειψη ὁρίων, τήν ἔλλειψη τάξεως καί ἱεραρχίας. Στή ζωή τους τά παιδιά, ὅταν μεγαλώσουν, θά ἀναγκασθοῦν νά δουλέψουν σέ χώρους ὅπου θεωρεῖται ἀπαραίτητη ἡ χάραξη ὁρίων καί ἡ ρύθμιση τῆς συμπεριφορᾶς. Ἄν δέν τούς διδάξουμε ἀπό μικρή ἡλικία καί ἐμπράκτως τά ὅρια, τότε θά ἐμφανίσουν **προβλήματα προσαρμοστικότητος** ἤ καί παραβατικότητος (χούλιγκαν κ.λπ) ὅταν μεγαλώσουν.

Ε) Περιοδικότητα καί ἐπαναληπτικότητα. Καλό εἶναι νά καλλιεργήσουμε στά παιδιά τήν ἔννοια τῆς ἐπαναληπτικότητας καί τῆς κατά τακτές περιόδους ἐπαναλήψεως ὁρισμένων ἐργασιῶν, ἀσκήσεων ἤ συνηθειῶν. Ἐπί παραδείγματι κάθε πρωί καί βράδυ πλένουμε τά δόντια μας, κάθε Σάββατο ἔχουμε Κατηχητικό, κάθε Κυριακή πηγαίνουμε στήν Ἐκκλησία, κάποια συγκεκριμένη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος διαβάζουμε μαζί τους ἕνα ἐξωσχολικό βιβλίο, δύο φορές τήν ἑβδομάδα κάνουν ἀθλοπαιδιές συστηματικά κ.λπ. Ἔτσι ἡ ψυχοσύνθεση τοῦ παιδιοῦ ἐθίζεται στήν τάξη καί στόν προγραμματισμό. Ἐπί πλέον ἡ ἐπανάληψη ὠφελίμων ἐνεργειῶν σέ τακτά διαστήματα ἀρέσει στά παιδιά, τούς δημιουργεῖ ἕνα εὐχάριστο αἴσθημα προσδοκίας και μάλιστα στενοχωροῦνται ὅταν χάνεται γιά ἔκτακτο λόγο αὐτή ἡ περιοδικότητα.

Στ) Ἡ προσωπική μας ἐνασχόληση. Ἀπό τή δική μου ἐμπειρία ὡς γονέως θυμοῦμαι ὅτι διάβαζα μεγαλοφώνως βιβλία και Κλασσικά Εἰκονογραφημένα στόν γιό μου, ὅταν ἦταν μαθητής τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Εἴχαμε καθιερώσει δεκαπέντε λεπτά πρίν ἀπό τή βραδυνή του κατάκλιση γι’ αὐτή τήν ἐνασχόληση. Συνήθως διάβαζα μέ χρωματισμό στή φωνή γιά νά κάνω πιό ἐπαγωγική τήν ἀνάγνωση. Κάποια βραδιά ἤμουν κουρασμένος και διάβαζα γρήγορα καί μάλιστα χωρίς τόν συνήθη χρωματισμό στή φωνή. Ὁ γιός μου ἀντέδρασε και ζήτησε νά εἶμαι ὁ καλός ἐκφωνητής πού ἤξερε μέχρι τότε. Δίδαγμα: Τά παιδιά δέν κοροϊδεύονται. Θέλουν νά ἀσχολούμαστε μαζί τους συνειδητά καί ὄχι νά τό κάνουμε ὑπό μορφήν ἀγγαρείας.

Ἄς κάνουμε, λοιπόν, τόν Σταυρό μας καί ἄς προσπαθήσουμε ὅλοι νά ἀγωνισθοῦμε γιά τήν ἀνατροφή τῶν νέων τῆς πατρίδας μας μέ ἀξίες παραδοσιακές, ὄχι ὅμως ἀποκομμένες ἀπό τή σύγχρονη πραγματικότητα, καί μέ πρότυπα Ἁγίων καί Ἡρώων. Ἡ Ἑλλάδα μας ἔχει ἀνάγκη ἀπό μία νέα γενιά, ἡ ὁποία δέν θά ὁδηγήσει τόν τόπο σέ μία νέα κρίση, ἴσως χειρότερη ἀπό τή σημερινή. Ἀγαπητοί γονεῖς, ἄς ἀσχοληθοῦμε λίγο περισσότερο μέ τήν τρυφερή ἡλικία!

(Πηγή: toromaiiko.com*)*